

หน่วยงาน กลุ่มงานเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค
รายงานการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน
สำหรับระยะเวลาดำเนินงานสิ้นสุด ณ วันที่ ๓๐ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน	ผลการประเมิน / ข้อเสนอ
๑. สภาพแวดล้อมการควบคุม ๑.๑ หน่วยงานของรัฐแสดงให้เห็นถึงการยึดมั่นในคุณค่าของความซื่อตรงและจริยธรรม ๑.๒ ผู้กำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐแสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและมีหน้าที่กำกับดูแลให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงการควบคุมภายใน รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมภายใน ๑.๓ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจัดให้มีโครงสร้างองค์กร สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่เหมาะสมในการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐภายใต้การกำกับดูแลของผู้กำกับดูแล ๑.๔ หน่วยงานของรัฐแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการสร้างแรงจูงใจ พัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ ๑.๕ หน่วยงานของรัฐกำหนดให้บุคลากรมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานตามระบบการควบคุมภายในเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ	หน่วยงานได้ปฏิบัติงานโดยถือปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการที่กำหนด มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการกำกับ ดูแลการปฏิบัติงานภายในหน่วยงานเป็นประจำ มีการสอบทานและให้ความรู้ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอโดยการจัดทำองค์ความรู้ในหน่วยงาน มีกิจกรรมหัวหน้าพาทำคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีการ morning talk ประชุมประจำเดือน ทีมกรรมการบริหารฝ่ายและเจ้าหน้าที่กลุ่มงานเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค ทุกวันอังคารสัปดาห์ที่ ๓ ของเดือน สนับสนุนให้บุคลากรมีโอกาสเข้ารับการอบรมตรงกับงานที่รับผิดชอบ และที่เป็นปัญหาหน่วยงาน รวมทั้งมีการพัฒนาองค์ความรู้ในหน่วยงาน โดยมีการกำหนดตารางการประชุมวิชาการกลุ่มงานในวันประชุมประจำเดือน เพื่อให้มีมุมมองและแนวคิดในการปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด มีการนำระบบการควบคุมภายในมาใช้ในการควบคุมกำกับกับการปฏิบัติงาน รวมทั้งนำผลการปฏิบัติงานมาเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินบุคลากร อย่างไรก็ดี บุคลากรบางส่วนยังมีความจำเป็นต้องพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิชาการใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง และยังต้องพัฒนาศักยภาพ ทั้งเภสัชกร เจ้าพนักงานเภสัชกรรมและพนักงานประจำห้องยา เพื่อให้บุคลากรแต่ละกลุ่มสามารถทำงานทดแทนกันได้ ในการปฏิบัติงานช่วงช่วงว่างเร่งด่วน ที่ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการให้บริการ การกิจบางงานยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เนื่องจากมีการขยายงานบริการเภสัชกรรมคลินิกโรคเรื้อรังเพิ่มอีก ๑ หน่วย และขาดอัตรากำลังเภสัชกร ที่ย้ายด่วนไปช่วยราชการโรงพยาบาลอื่น ไม่ตรงช่วงกำหนด ทำให้ไม่มีอัตรากำลังทดแทน

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน	ผลการประเมิน / ข้อเสนอ
๒. การประเมินความเสี่ยง ๒.๑ หน่วยงานของรัฐระบุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในของการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรไว้อย่างชัดเจนและเพียงพอที่จะสามารถระบุและประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ ๒.๒ หน่วยงานของรัฐระบุความเสี่ยงที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในอย่างครอบคลุมทั้งหน่วยงานของรัฐและวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้น ๒.๓ หน่วยงานพิจารณาโอกาสที่อาจเกิดการทุจริตเพื่อประกอบการประเมินความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ ๒.๔ หน่วยงานของรัฐระบุและประเมินการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อระบบการควบคุมภายใน	หน่วยงานมีการประเมินความเสี่ยงโดยการทบทวนว่าในรอบปีที่ผ่านมาความเสี่ยงใดเกิดขึ้นบ้าง แล้วกำหนดวัตถุประสงค์การควบคุมภายในเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร มีความชัดเจนและเพียงพอที่จะควบคุมความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานและทางราชการ การประเมินความเสี่ยงได้ให้บุคลากรทุกคนค้นหาและดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีอยู่ให้ครอบคลุม โดยหาสาเหตุของความเสี่ยง กำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยง โดยนำแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงตามหลักการที่กำหนด เพื่อให้ทราบความเสี่ยงใดอยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือต้องดำเนินการหากิจกรรมในการควบคุมความเสี่ยง โดยดำเนินการให้ครอบคลุมภารกิจของหน่วยงาน เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างถูกต้องครบถ้วน การปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ทั้งระดับหน่วยงานและระดับกิจกรรม มีการวิเคราะห์จัดลำดับความเสี่ยง จัดทำบัญชีรายการความเสี่ยง มีระบบการรายงานความเสี่ยงเข้าสู่โปรแกรมเป็นปัจจุบัน มีการพิจารณาถึงโอกาสที่จะเกิดการทุจริต โดยจัดโครงสร้างหรือระบบการปฏิบัติงานที่ไม่เอื้อให้เกิดการทุจริตได้โดยง่าย เช่น การดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการ มีกระบวนการควบคุมกำกับ การดำเนินงานให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด อย่างไรก็ดี ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นบางส่วนเกิดการขาดอัตรากำลังและการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้สามารถทดแทนกันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าพนักงานเภสัชกรรม และเภสัชกร เนื่องจากมีการะงานช่วงสถานการณ์โรคระบาดเพิ่มเติมมากขึ้น ยังมีปัญหาการขาดความระมัดระวัง รอบคอบ และความตั้งใจ ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถของบุคลากรบางราย ปี ๒๕๖๗ เนื่องจากนโยบายควบคุมงบประมาณการศึกษาอบรมวิชาการ กลุ่มงานเภสัชกรรมฯ จึงกำหนดให้บุคลากรได้รับการพัฒนา

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน	ผลการประเมิน / ข้อสรุป
	ฟื้นฟูทักษะ วิชาการใหม่ๆ โดยวิธีการทบทวนวิชาการ โดยมอบหมายบุคลากรในหน่วยงานเป็นวิทยากร on the job training การประชุมผ่านระบบ zoom และ มีการทบทวน ปรับปรุง ระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นปัจจุบัน สามารถปฏิบัติได้ ไม่เป็นภาระของผู้ปฏิบัติ และหลายๆกิจกรรมต้องอาศัยการทำงานเป็น ทีมสหวิชาชีพ การทำงานร่วมกับเครือข่ายบริการ สุขภาพ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อาสาสมัคร สาธารณสุข ผู้ประกอบการและภาคเอกชน มีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
๓. กิจกรรมการควบคุม ๓.๑ หน่วยงานของรัฐระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุม เพื่อลดความเสี่ยงในการบรรลุวัตถุประสงค์ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ๓.๒ หน่วยงานของรัฐระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุมทั่วไปด้านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์ ๓.๓ หน่วยงานของรัฐจัดให้มีกิจกรรมการควบคุม โดยกำหนดไว้ในนโยบาย ประกอบด้วยผลสำเร็จที่คาดหวังและขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริง	หัวหน้าหน่วยงานมีการกำหนดนโยบายและแผนงานให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อใช้ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ พร้อมมีการประชุมชี้แจง สื่อสารทางไลน์ กลุ่ม เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ โรงพยาบาล ให้บุคลากรในหน่วยงานและนอกหน่วยงานทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด จัดทำวิธีปฏิบัติ ระเบียบปฏิบัติ คู่มือแนวทางต่าง ๆ และระบบการรายงานผลการปฏิบัติงานรายบุคคลเป็นระยะ ๆ เพื่อวัดผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและนำมาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น การทบทวนตัวชี้วัดของหน่วยงาน รายเดือน รายไตรมาส รายปี ซึ่งบุคลากรในหน่วยงานรับทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมการควบคุม อย่างไรก็ดี การกำหนดวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันความเสี่ยงในการปฏิบัติงานเป็นเพียงการกำหนดกฎเกณฑ์หรือนโยบายเพื่อให้บุคลากรถือปฏิบัติ แต่การที่จะบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดีนั้นบุคลากรทุกคนในหน่วยงานต้องนำไปยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจัง จึงจะก่อให้เกิดความสำเร็จอย่างแท้จริง
๔. สารสนเทศและการสื่อสาร ๔.๑ หน่วยงานของรัฐจัดทำหรือจัดหาและใช้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ เพื่อสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด	หน่วยงานมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานภายในหน่วยงาน เช่น การจัดหาโปรแกรมต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานให้มีความ

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน	ผลการประเมิน / ข้อเสนอ
๔.๒ หน่วยงานของรัฐมีการสื่อสารภายในเกี่ยวกับสารสนเทศ รวมถึงวัตถุประสงค์และความรับผิดชอบที่มีต่อการควบคุมภายในซึ่งมีความจำเป็นในการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด ๔.๓ หน่วยงานมีการสื่อสารกับบุคคลภายนอกเกี่ยวกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด	รวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ และข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลสามารถนำเสนอต่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการตัดสินใจ เช่น โปรแกรมการบริหารคลังเวชภัณฑ์ โปรแกรม HDC สำหรับการบริหารข้อมูลความเหมาะสมการสั่งใช้ยา หน่วยงานมีการสื่อสารเกี่ยวกับระบบสารสนเทศและแจ้งวัตถุประสงค์ ความรับผิดชอบที่ผู้ปฏิบัติงานต้องดำเนินการ มีการกำหนดนโยบายความมั่นคงปลอดภัยระบบสารสนเทศและปรับปรุงนโยบายอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งประกาศนโยบายให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องรับทราบโดยทั่วกัน มีการประสานงานหรือสื่อสารกับหน่วยงานหรือฝ่ายงานอื่นเพื่อสร้างความเข้าใจ ลดการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน เพื่อให้การดำเนินงานของส่วนงานย่อยภายใต้การกำกับดูแลมีการปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานในภาพรวมของหน่วยงานหรือส่วนราชการ อย่างไรก็ดี ยังต้องปรับปรุงระบบสารสนเทศที่มีอยู่ให้ทันสมัย สามารถใช้งานได้สอดคล้องกับสถานการณ์ ตรงกับความต้องการการใช้งาน ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง การupgrade version โปรแกรมที่ใช้ให้เป็นปัจจุบันเพื่อให้ข้อมูลนำมาใช้พัฒนาปรับปรุงการทำงานให้ได้ดียิ่งขึ้น ได้รับการอนุมัติ upgrade version โปรแกรมบริหารเวชภัณฑ์ เพื่อให้รองรับการรายงานผ่านระบบกระทรวงสาธารณสุข แต่ยังไม่สามารถพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับการบริการผู้ป่วย เช่น IPD PAPERLESS หรือระบบบริการผู้ป่วยนอก ข้อมูลยา เนื่องจากรอการอนุมัติงบประมาณการปรับปรุง version HOSXP
๕. กิจกรรมการติดตามผล ๕.๑ หน่วยงานของรัฐระบุ พัฒนา และดำเนินการประเมินผลระหว่างการทำงานและหรือการประเมินผลเป็นรายครั้งตามที่กำหนด เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามองค์ประกอบของการควบคุมภายใน	หน่วยงานมีการประเมินผลระหว่างการทำงานและ รายเดือน รายไตรมาส รอบ ๖ เดือน และประเมินผลประจำปี และเป็นรายครั้งตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยมอบหมายผู้รับผิดชอบตัวชี้วัดรายบุคคล และรายงานต่อหัวหน้าหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะบรรลุ

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน	ผลการประเมิน / ข้อสรุป
๕.๒ หน่วยงานของรัฐประเมินผลและสื่อสารข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของการควบคุมภายในอย่างทันเวลาต่อฝ่ายบริหารและผู้กำกับดูแล เพื่อให้ผู้รับผิดชอบสามารถสั่งการแก้ไขได้อย่างเหมาะสม	วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานและการควบคุมภายใน มีการประเมินผลและสื่อสารข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของการควบคุมภายในอย่างทันเวลาต่อฝ่ายบริหารและผู้กำกับดูแล มีการกำหนดเกณฑ์การติดตามผลการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจน กรณีพบว่าการทุจริตหรือสงสัยว่ามีการทุจริตหรือมีการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรี หรือมีการกระทำอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญต้องมีการรายงานต่อหัวหน้าส่วนราชการทันที

ผลการประเมินโดยรวม

หน่วยงานมีการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายในครบทั้ง ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ระบบการควบคุมภายในมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ผู้บริหารได้กำหนดนโยบาย ค่านิยมองค์กร ให้บุคลากรภายในหน่วยงานยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน มีการติดตามผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ มีการประเมินความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรเพื่อให้ได้ความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญและกำหนดกิจกรรมการควบคุมให้สอดคล้องกับความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงที่มีอยู่ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานภายในหน่วยงาน เช่น การจัดหาโปรแกรมต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานให้มีความรวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ มีการประสานงานหรือสื่อสารกับหน่วยงานหรือฝ่ายงานอื่นเพื่อสร้างความเข้าใจ ลดการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน

อย่างไรก็ดี ยังมีปัญหาขาดแคลนบุคลากร ตำแหน่งเกสัชกร เนื่องจากขาดอัตรากำลังจำนวน ๒ อัตรา (ตามกรอบFTE) และได้วางแผนจัดหาบุคลากรตำแหน่งเกสัชกรเพิ่ม ในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ และวางแผนการพัฒนาศักยภาพบุคลากร เกสัชกร เจ้าพนักงานเภสัชกรรมและพนักงานประจำห้องยา ให้สามารถปฏิบัติงานทดแทนในภาวะเร่งด่วน ถูกเงิน และอัตรากำลังที่ไม่เหมาะสมกับภาระงาน การส่งเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานและสวัสดิการที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงการพัฒนาความรู้ทักษะ ทางวิชาการอย่างต่อเนื่องจากสถานการณ์โรคระบาด การ ระเบียบปฏิบัติบางอย่างได้มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน สามารถปฏิบัติได้ง่าย ไม่เป็นภาระของผู้ปฏิบัติงานและต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างสหวิชาชีพ เครือข่ายบริการสุขภาพ และต้องอาศัยการพัฒนาเครื่องมือ เทคโนโลยีที่ทันสมัยมากขึ้น มีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการทบทวนและหัวหน้าพาทำคุณภาพ ทำให้การส่งผลกระทบต่อปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จในเวลาอันเหมาะสมและยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนทำให้การปฏิบัติงานบางอย่างไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อีกทั้งมีจุดอ่อนเรื่องการนำข้อมูล ตัวชี้วัดมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนางานในหน้าที่ของตนให้ดียิ่งขึ้น การกำหนดวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันความเสี่ยงในการ

ปฏิบัติงานเป็นเพียงการกำหนดกฎเกณฑ์หรือนโยบายเพื่อให้บุคลากรถือปฏิบัติแต่การที่จะบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดีนั้นบุคลากรทุกคนในหน่วยงานต้องนำไปยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจังจึงจะก่อให้เกิดความสำเร็จอย่างแท้จริง

ชื่อผู้รายงาน ศรีสุดา ศิลาโชติ
(นางศรีสุดา ศิลาโชติ)
ตำแหน่ง เกสัชกรชำนาญการพิเศษ
วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗